

Inhoud

Voorwoord / ix

Dankbetuigingen / x

Hoofdstuk 1: Leer meer over de communicatie van je kind / 1

Je bent al begonnen / 2

Hoe en waarom kinderen communiceren / 2

De communicatiefase van je kind / 4

Checklist: De communicatieve ontwikkelingsfase van mijn kind / 11

Hoofdstuk 2: Laat je kind leiden / 15

Kom op ooghoogte met je kind / 16

Kijken Wachten Luisteren om je kind de leiding te geven / 17

Kijken Wachten Luisteren in de verschillende fasen / 20

Waarom het niet altijd even makkelijk is om je kind de leiding te geven / 23

Creëer kansen voor je kind om de leiding te nemen / 29

Hoofdstuk 3: Volg je kind / 33

Volg je kind en laat de interactie toenemen / 34

Volg je kind in de verschillende fasen / 43

Hoofdstuk 4: Beurten wisselen om de interactie gaande te houden / 51

Beurten nemen in de verschillende fasen / 52

Je beurten aanpassen aan de beurten van je kind / 52

Geef je kind een teken om een beurt te nemen / 54

Stel vragen om het gesprek op gang te houden / 57

Vragen stellen in de verschillende fasen / 60

Hoofdstuk 5: Routines belonen zichzelf / 67

Wat is een routine precies? / 68

De vele routines tijdens de dag van je kind / 69

Hoe kinderen beurtwisseling leren tijdens routines / 73

Gebruik een routine en maak een goede START in een interactie / 75

Hoofdstuk 6: Taal toevoegen in de interactie / 81

- Eerst ervaren, dan begrijpen, dan woorden / 82
- Taal toevoegen de hele dag door / 83
- Taal toevoegen zodat je kind de wereld om zich heen leert begrijpen / 84
- Taal toevoegen om je kind te helpen zich uit te drukken / 86
- Taal toevoegen op twee manieren / 97
- Kinderen met meer dan één taal / 98
- Het kiezen van communicatiedoelen / 99
- Ideeën voor het kiezen van doelen / 105

Hoofdstuk 7: We gaan spelen! / 107

- De kracht van spelen / 108
- Bereid het spelen voor / 109
- Beleef het spel samen / 109
- Onderzoeken en contact maken met Ontdekkers / 112
- Communicatiedoelen opstellen voor het spelen met Stille Praters, Starters en Bouwers / 112
- Communicatiedoelen opstellen in drie soorten spel / 114
- Checklist: De spelontwikkelingsfase van mijn kind / 129

Hoofdstuk 8: Samen met een boek / 131

- Het beste van boeken / 132
- Verander het lezen van een boek in een gesprek / 133
- Maak je eigen boeken / 135
- Samen met een boek in de verschillende fasen / 136
- Leg de basis voor lezen en schrijven / 148

Hoofdstuk 9: Vooruit met muziek / 151

- De magie van muziek / 152
- Beurten wisselen met muziek / 154
- START een interactie met een muziekroutine / 155
- Benadruk taal in liedjes en rijmpjes / 157
- Maak liedjes speciaal voor jouw kind / 159
- Muziek maken in de verschillende fasen / 160
- Checklist: Meedoen met muziek / 164
- Populaire kinderliedjes en -rijmpjes / 166

Referenties / 169